

Dr Marjan Urekar

OTVARAJU SE VRATA RAJA

Zabijam lopatu u vlažnu zemlju, masnu i tešku, neradu da se pokrene. Izbacujem je na levu stranu rupe u kojoj stojim. Sa obe strane su postolja od dasaka na kojima su gomile sveže zemlje. Ona levo je nešto manja, zato na nju i dodajem. Ivica rupe mi već dolazi do čela, tešim se, nema još puno.

Noć je mrtva, samo izdajnički Mesec obasjava mojih ruku delo, pomaže mi da odredim koliko još treba ići dole, koliko još proširiti sa strane i gde utabati zemlju. A ona je crna i puna raznog žilavog korenja i ostataka uginulih životinja.

Veoma je hladno, znoj mi hladi leđa i natopljenju košulju koja se lepi. Malo zastajem, gledam oko sebe. Fino, fino, dobro mi ide. Izlazim iz jame, sedam na ivicu i pripalim si jednu. Lagano odbijam dimove dok mi znoj kaplje s čela, a mišići drhte od umora. Bome, teško je raditi ovo.

Gledam usnuli grad tamo dole, ja sam tu na čistini ovog uzvišenja, dovoljno udaljen od svega. Sada mi jedino društvo, osim onog nebesnog lampiona iznad, prave umirujući žar cigarete i oči preplašenih noćnih životinja. Još su do juče trčkarale okolo uzbuđene svojim malim plitko-umnim životima naviknutim na nepromenljivi raspored okoline. A onda dođe neki tip i celu noć kopa rupčagu nasred poljane i uplaši ih silno. Ipak se naviknu, zaobilaze ga i šmugnu u prvi gustiš. Tek po neka radoznala životinjica zastane, tek da onjuši situaciju.

„Briši!“, rekoh.

Moj škripavi glas polomi tišinu noći i izaziva opštu gungulu i pometnju od sitnih nožica i repova. I jedan prhut krila.

Pokušao sam da se nasmejem. Ne ide.

Ugasih pikavac u barici i ponovo skočih u rupu. Leđa su me već dobro bolela, a ruke nisam više ni osećao. Ipak idem dalje, kopam, pravim uredno brdo zemlje sa strane.

Završavam oko četiri – pet. Priroda tek počinje da daje znake života, jer se ovde sve jako kasno budi. Napokon je gotovo, tačno dva metra dubine, dobro utabani zidovi, širina zadovoljavajuća. Sve kako treba.

Jedino ja ne štimam.

Sedim u rupi i srce mi ludački lupa. Mislio sam da sam raščistio sa sobom, ne bih, na kraju, ni počinjao ovo da nisam. Ipak sam uzbuđen. Ne, nije da se nešto plašim, ali mi je neprijatno, pomalo se tresem. Govorim si da je to samo od umora. A lažem se.

Ne – odlučio si, pa i isteraj ovo do kraja, ceo život praviš ovakve drame od neodlučnosti, i sada kada si nešto definitivno odlučio – završi to!

S mukom se iskobeljam iz rupe, dođem do vazduha, skinem prljavu odeću sa sebe i obrišem ostatke znoja. Iz kese koja stoji tu pored, izvlačim novo, čisto crno odelo, pažljivo ga oblačim i pedantno zakopčavam. Trudim se da ličim na čoveka. Obuvam nove kožne cipele.

U jutarnjoj tami tražim imaginarno ogledalo da poravnam sve nabore i očeshlam kosu, onako kako mi stoji najbolje. Neko mi je tako rekao.

Imam vremena za još jednu cigaretu. Pripalim je, nervozno lupkam nogom dok mi u stomaku počinje da se diže mučnina. Trudim se da se smirim, da skoncentrišem misli. I ova je dogorela, poslednja iz pakle koju zgužvam i bacim, daleko. Gotovo je. Nema više tog otrova. Ostavio sam, napokon.

Odlučno uskačem u crnu jamu i cipele prave „bljuzg“ zvuk kada dodirnu gnjecavu zemlju. Ležem na leđa, čekam neki znak. Napolju se još ne razdanjuje.

„Lopata!“, setih se.

Zaboravio sam da je odnesem. Nema veze, nek je pokupi neko kome je potrebna. Meni više nije. U stvari, meni ništa više nije potrebno. Još jedan udah samo. Nije to puno.

Hvatam dva konopca koja se spuštaju od drvenih platformi ispod gomila zemlje, niz zidove do dna jame.

„Eto – to je to. Pa, mogli bismo“, pomislih.

Bez krupnih reči, bez opraštanja i filozofiranja. Potpuno jednostavno.

Naglo povlačim konopce i tona zemlje se sručuje u moj grob i zatrpava me. Udarci i pritisak. Zemlja mi je napunila oči, usta, nos. Kašljem, pokušavam da je izbacim ima odvratan ukus. Potpuni mrak oko mene, pritiska me crnica, noge su mi potpuno nepokretne, jedino ima malo

mesta da pokrenem desnu ruku i još malo dublje se ukopam. Nemam sreće, ostaje mi mala praznina nad glavom, tek mala praznina u srcu zemljane planine.

Trzam se da nabijem zemlju što bolje mogu. Zemlja koja se sručila nije nabijena, imaću duže vazduha. No, mokra je i lepljiva, to malo poboljšava stvar. Planirao sam da imam sat – dva, najviše četiri sata vazduha dok ne počnem da se gušim. Razmišljao sam i o kovčegu, ali nedostatak ovakvih usamljeničkih akcija je što nema ko da ti pomogne. Nisam smislio način da se samostalno zakucam u kovčeg, ubacim se u grob, zatrpam se zemljom i umrem. Ovo je mnogo lakše.

Pa, jedva čekam, ne kajem se sada, nema više uzbuđenja. Nije loše. Ostaće hrpa sveže zemlje, par stvarčica koje će se razgrabiti, kao i humka bez imena, godine i bilo kakvog obeležja. Šta se koga tiče, a i ovako nema ikoga ko bi se interesovao za to. Neće me ni tražiti, samo će to konstatovati.

Postajem nestrpljiv, vazduh se polako troši. Pokušavam da zaspim – ne ide. Čekam, dosađujem se, zemlja smrdi, meditiram.

Bude me grčevi u stomaku. Ipak sam spavao. Da, već danima ništa nisam jeo, zadnji put sam samo popio čašu vode, kada je to bilo – juče, ako to beše juče uopšte.

Koliko je prošlo? Deset minuta, sat, ceo dan? Ne znam, sat mi je na levoj ruci, ne mogu da je pomerim. A verovatno je i on stao.

Nisu to samo grčevi u stomaku. Pluća se bore, nemaju kiseonika. Očajnički se skupljaju, pokušavaju da pronađu poslednji atom života. U unutrašnjosti mi gori plamen sagorelog kiseonika, ugljen dioksid mi razdire alveole, gušim se. Nesvesno grebem po zemlji, i ne, neću napolje – to je čist ostatak nagona samoodržanja. Čist instinkt.

Velelepno. Osećam kako mi pluća napokon pucaju. Svest se sužava i gubi. Nemam više kontrolu nad mišićima i udovima. Trzao sam se neko vreme, pa sam se umirio.

Jezik mi ispada iz usta, visi, oči su mi se skoro istovremeno prevrnule.

Još jedan grč. Opet se smirim. Grč. Mir. Udaljeni, zamrlji i zakrčljali polu-uzvik mi se cedi sa usta. Osećam se osušeno.

Konačno! Srce je prestalo da mi radi. Još prokletih pet minuta do moždane smrti. Možda i deset, ja sam, inače, baksuz.

Da sam mogao, opet bih se nasmejao. Nema vraćanja filma unazad, delovi svesti se samo gase i ostaju prazni, tek po koja slika, kao halucinacija, neko zatvoreno sećanje, zamagljeni lik. I to se muti. Osećam beskraj, ali još uvek mogu da mislim. Barem mi se čini tako.

Prokletstvo, pa dokle? Kao da prolaze sati i godine, čitava besteslesna večnost.

Poslednjim ostacima razuma mi se učini da čujem, iako neverovatno, neki dobujući zvuk.

Da, siguran sam, čujem to. Usporeno pogađam šta bi to moglo biti sa druge strane mog groba? Da imam snage, nervirao bih se jer to ide jako, jako, jaaako sporo. Dugačke pauze između fragmenata reči.

Odjednom... Da, setio sam se! Nekako, setio sam se! Bio bih srećan, skoro ponosan, na sebe, samo da sam mogao. Čekaj, polako, da vidimo. Delić po delić, svaki sve manji od drugo, u slagalici sa više rupa nego što ima delova.

Sada mi je sinulo jasno saznanje šta je to bilo, iskra u ovom mom suženom umu, neverovatno, jer je to verovatno, ne – sigurno, poslednja misao na ovom svetu.

Neko, tamo gore, je našao lopatu i počeo svesrdno da udara po onoj humci sveže zemlje pod kojom sam ležao zatrpan i bledeo, u odlasku.

Taj neko je marljivo utabavao zemlju, pedantno je nabijajući.

Hvala mu.